Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Ludmila Cocier

Dosarul nr. 2r-2284/25
(2-25138406-02-2r-24112025)

D E C I Z I E

11 iunie 2026 **municipiul Chișinău**

**Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru**

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Roman Pascari
Judecătorii Hristina Craveț și Svetlana Vîșcu

soluționând fără citarea părților, recursul declarat de reprezentantul Ministerului Finanțelor împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 octombrie 2025, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova către Danu Vasile privind restituirea creanței datorate, -

A C O N S T A T A T :

ÎN FAPT

1. La 26 septembrie 2025, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată către Danu Vasile privind restituirea creanței datorate.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 octombrie 2025, s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova către Danu Vasile privind restituirea creanței datorate. S-a remis Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova încheierea în cauză. S-a explicat Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat neajunsurile.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 14 noiembrie 2025 reprezentantul Ministerului Finanțelor a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 octombrie 2025, solicitând admiterea cererii de recurs şi casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03.10.2025, cu remiterea cauzei spre examinare în fond primei instanțe.

4. În argumentarea cererii de recurs, reprezentantul recurentului a invocat că Ministerul Finanțelor consideră că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03.10.2025 este neîntemeiată, iar în susținerea acestui fapt invocă următoarele.

5. Prin Contractul de credit (în cadrul Programului de stat „Prima Casă") nr. 2491-29PC din 17.12.2018, Danu Vasile a contractat de la B.C. „Victoriabank" S.A. un credit. Ulterior, prin contractul de ipotecă nr.7218 din 20.12.2018 pârâtul Danu Vasile și soția sa au beneficiat de un credit imobiliar în cadrul Programului „Prima casă" implementat în baza Legii privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă" nr.293/2017 și Hotărârii Guvernului nr.202/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului de implementare a Programului de stat „Prima casă".

6. La 30.01.2019, de către Danu Vasile, prin intermediul „Cabinetului personal" de pe pagina web www.crm.primacasă.gov.md, a fost depusă cererea cu nr. CR3-617 de acordare din bugetul de stat a compensației bănești în cadrul Programului de stat „Prima Casă 3".

7. La data de 05.02.2019, cererea de acordare a compensației depusă de Danu Vasile a fost validată de către Ministerul Finanțelor și plasată în lista de așteptare spre finanțare.

8. La data de 18.02.2019, prin intermediul Cabinetului personal, Ministerul Finanțelor l-a notificat pe pârâtul Danu Vasile despre faptul că cererea depusă (pentru familiile cu copii participanți în cadrul Programului de stat „Prima Casă 3", pentru primul copil), a fost setată ca fiind în finanțare.

9. Ulterior, la 12.12.2019, în Registrul electronic al cererilor de acordare a compensațiilor în cadrul Programului de stat „Prima casă 3" a fost depus cererea cu nr. CR3-617/CR1-2881 la cererea CR3-617 privind acordarea compensației în cadrul Programului de stat „Prima casă 3" (pentru al 2 copil), care la data de 19.12.2019 a fost validată de către Ministerul Finanțelor și plasată în lista de așteptare spre finanțare.

10. La data de 10.01.2020 cererea de acordare a compensației în baza Regulamentului nr.797/2018 a fost aprobată spre finanțare (începând cu luna februarie Ministerul Finanțelor a efectuat plata lunară a compensației pentru 2 copii).

11. La data de 06.08.2022, de către pârâtul Danu Vasile a fost depusă cererea spre validare cu nr. CR2-10179 de acordare din bugetul de stat a compensației pentru angajații din sectorul public participanți în cadrul Programului de stat „Prima casă".

12. În procesul unei verificări suplimentare a cererii cu nr. CR2-10179 de acordare din bugetul de stat a compensației pentru angajații din sectorul public participanți în cadrul Programului de stat „Prima casă" și având în vedere pct. 19 din Regulamentul de implementare a Programului de stat „Prima casă", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.202/2018, potrivit căruia prețul de vânzare-cumpărare a imobilului din contractul de vânzare-cumpărare nu poate fi mai mare decât prețul de piață indicat în raportul de evaluare a locuinței care urmează a fi procurată prin intermediul Programului, de către Ministerul Finanțelor a fost constatată neîntrunirea acestui criteriu de eligibilitate la Programul de stat „Prima casă".

13. Astfel, la data de 28 septembrie 2022, cererea de acordare din bugetul de stat a compensației pentru angajații din sectorul public participanți în cadrul Programului de stat

„Prima casă” cu nr. CR2-10179 a fost respinsă, iar la cererea de acordare din bugetul de stat a compensației bănești pentru familiile cu copii participanți în cadrul Programului de stat „Prima casă 2” cu nr. CR3-617 a fost sistat transferul compensației, beneficiarul fiind informat prin mesajul transmis în „Notificări” pe portalul www.crm.primacasa.gov.md, că nu este eligibil pentru compensație.

14. Ulterior, la data de 02.10.2023, la adresa electronică a lui Danu Vasile danuelit@gmail.com, a fost transmisă înștiințarea nr.23/5-3/335 privind necesitatea rectificării într-un termen rezonabil a greșelilor admise, iar în cazul refuzului de a restitui în mod benevol a compensațiilor acordate în perioada martie 2019 - decembrie 2022 în sumă de 41 816, 78 lei, ministerul va fi nevoit să inițieze procedura silită de încasare a sumei respective (scrisoarea se anexează).

15. Având în vedere faptul că Danu Vasile nu a remis în adresa ministerului un răspuns și nici nu a restituit suma de 41 816, 78 lei, Ministerul Finanțelor a depus cerere de chemare în judecată privind încasarea acestei sume.

16. Cu referire la faptul că Ministerul Finanțelor nu a respectat procedura prealabilă comunică că, obligația de a respecta o procedură prealabilă care să confirme îndeplinirea acesteia există doar în măsura în care o asemenea procedură este prevăzută expres fie de lege, fie de contractul încheiat între părți.

17. În situația de față, nici legea care reglementează raportul juridic dedus judecății, nici contractul părților nu prevăd o procedură prealabilă obligatorie. Prin urmare, Ministerul Finanțelor nu avea nici o obligație legală sau contractuală de a parcurge o procedură extrajudiciară înainte de sesizarea instanței, iar lipsa unor documente privind respectarea unei asemenea proceduri nu poate constitui temei de restituire a cererii.

18. Astfel, încheierea instanței prin care cererea de chemare în judecată a fost restituită pe motivul nerespectării unei pretinse proceduri prealabile este neîntemeiată și contravine normelor procesuale aplicabile, deoarece în speță nu există o normă legală sau contractuală care să impună o astfel de etapă prealabilă, măsura dispusă de instanță depășește limitele art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă. Or, în conformitate cu alin. (1) art.170 Cod de procedură civilă nr.225/2003, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.

19. Mai mult ca atât, instituirea unei proceduri prealabile neprevăzute de lege ar constitui o îngrădire nejustificată a accesului liber la justiție, contrară principiilor constituționale și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

20. De altfel, în susținerea netemeiniciei încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03.10.2025, argumentează că această încheiere nu corespunde tuturor normelor de drept, nu este una clară și înțeleasă, nu răspunde în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate, or, principiul procesului echitabil reclamă că actul judecătoresc trebuie să fie motivat, astfel încât justițiabilul să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție, lipsa motivării unei decizii judiciare punând în pericol dreptul la un proces echitabil.

21. Jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.

22. În contextul celor expuse, încheierea contestată este dictată de concluzii nemotivate (referitor la argumentele privind respectarea procedurii prealabile și care prevederi indică faptul despre soluționarea prealabilă a litigiului apărut între părți pe cale extrajudiciară) or, motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, o condiție a procesului echitabil, exigență a prevederilor art.236 Cod de procedură civilă, aplicabil conform art.6 alin.(1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

23. Garanțiile implicite ale art.6 §1 includ obligația de a motiva hotărârile judecătorești (H. împotriva Belgiei, pct. 53). O decizie motivată permite părților să demonstreze că a fost audiată în mod real cauza lor. Deși o instanță internă dispune de o anumită marjă de apreciere în alegerea argumentelor și admiterea probelor, aceasta trebuie să-și justifice activitățile, precizând motivarea deciziilor sale (Suominen împotriva Finlandei, pct. 36; Carmel Saliba împotriva Maltei, pct. 79).

24. Un alt temei al prezentului recurs constituie faptul că, prin încheierea emisă din 03.10.2025, judecătorul a reținut ca motiv al nerespectării procedurii prealabile faptul că Ministerul Finanțelor a anexat la dosar scrisoarea nr. 23/5-3/335, însă nu a prezentat dovada expedierii acesteia sau avizul de recepție, considerând că înscrisul depus de partea reclamantă nu poate constitui dovadă a respectării procedurii prealabile (dovada expedierii scrisorii se anexează).

25. În aceste condiții, consideră că instanța de fond, ajungând la concluzia privind necesitatea respectării procedurii prealabile, urma să aplice prevederile art.171 alin.(1) Cod de procedură civilă nr.225/2003, potrivit căruia după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condiţiile art.166 şi 167 alin.(1) lit.a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor. Or, dovada expedierii scrisorii nr.23/5-3/335 din 02.10.2010 (invocată de instanța ca fiind neanexată) se încadrează în cerințele prevăzute la art. 166 alin. (2) și alin. (3) din Codul de procedură civilă nr.225/2003, astfel încât instanța trebuia să acorde Ministerului Finanțelor un termen rezonabil pentru remedierea acestui neajuns.

26. Mai mult, instanța însăși, la pct. 6 din încheierea din 03.10.2025, a făcut trimitere la art. 166 alin. (2) lit. h) Cod de procedură civilă nr. 225/2003, potrivit căruia cererea trebuie să conțină date privind respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, dacă o asemenea procedură este prevăzută de lege sau de contractul părților.

27. În asemenea circumstanțe, chiar și în temeiul acestor prevederi, instanța trebuia să aplice art. 171 alin. (1) Cod de procedură civilă nr.225/2003, acordând un termen pentru înlăturarea

neajunsurilor. Astfel, doar în aceste condiții, ulterior aplicând și prevederile alin. (2) al art.171 Cod de procedură civilă, în cazul în care Ministerul Finanțelor nu îndeplinea în termen cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea de chemare în judecată nu se considera depusă și, împreună cu actele anexate, putea fi restituită printr-o încheiere judecătorească.

28. Prin urmare, ajungând la concluzia privind necesitatea respectării procedurii prealabile, instanța de fond a interpretat și aplicat eronat dispozițiile lit. a) alin. (1) art.170 din Codul de procedură civilă, omițând să acorde un termen pentru înlăturarea neajunsurilor și să respecte procedura legală de restituire a cererii, ceea ce atrage caracterul netemeinic și nelegal al încheierii contestate.

29. De asemenea, Ministerul Finanțelor informează că a luat cunoștință cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03.10.2025, la data de 04.11.2025 (extrasul se anexează).

30. În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

31. Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost emisă la 3 octombrie 2025 (f.d. 84-85), care a fost expediată în adresa recurentului, însă dovada recepționării nu este anexată la materialele cauzei (f.d. 86), iar recursul a fost depus la 14 noiembrie 2025 (f.d. 87), prin ce se constată că recursul a fost depus în termen.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

32. Art. 426 Cod de procedură civilă:

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

33. Art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă:

Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

34. Art. 170 Cod de procedură civilă judecătorul:

(1) Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă: lit. a) reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.

MOTIVAREA INSTANȚEI

35. *Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată, reieşind din considerentele ce succed.*

36. Verificând legalitatea încheierii atacate, Colegiul civil constată că instanța de fond a interpretat și aplicat eronat dispozițiile art. 170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, dispunând restituirea cererii de chemare în judecată în lipsa temeiurilor prevăzute de lege.
37. Potrivit art. 170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părților.
38. Din conținutul normei rezultă că restituirea cererii de chemare în judecată pentru nerespectarea procedurii prealabile constituie o sancțiune procesuală cu caracter excepțional, care poate fi dispusă numai în situația în care obligația parcurgerii unei asemenea proceduri rezultă în mod expres și neechivoc dintr-o dispoziție legală ori din voința părților materializată într-o clauză contractuală. Norma nu poate fi interpretată extensiv și nici aplicată prin analogie, întrucât are ca efect restrângerea accesului liber la justiție și împiedicarea examinării pe fond a pretențiilor deduse judecății.
39. Reieșind din materialele cauzei nu rezultă existența unei dispoziții legale care să instituie, pentru categoria raportului juridic litigios dedus judecății, obligativitatea unei proceduri prealabile de soluționare extrajudiciară. De asemenea, instanța de fond nu a indicat existența vreunei clauze contractuale prin care părțile și-ar fi asumat obligația de a soluționa litigiul pe cale amiabilă înainte de sesizarea instanței de judecată.

În consecință, prima condiție de aplicare a art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă – existența unei obligații legale sau contractuale de soluționare prealabilă a litigiului – nu era întrunită, ceea ce excludea, prin ea însăși, posibilitatea restituirii cererii de chemare în judecată în temeiul acestei norme.

40. În aceste condiții, poziția instanței că reclamantul ar fi trebuit să urmeze o procedură prealabilă nu poate constitui temei legal pentru restituirea cererii de chemare în judecată. O asemenea concluzie echivalează cu instituirea pe cale judiciară a unei condiții suplimentare de exercitare a dreptului la acțiune, condiție care nu este prevăzută nici de lege și nici de acordul părților.
41. Colegiul civil reține că dreptul de acces la o instanță reprezintă o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 §1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Deși exercitarea acestui drept poate fi supusă anumitor condiții procedurale, acestea trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să respecte principiul proporționalității, fără a aduce atingere însăși substanței dreptului de acces la justiție. Limitările dreptului de acces la instanță trebuie să fie previzibile și să rezulte dintr-o normă juridică suficient de clară.
42. În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că limitările dreptului de acces la instanță sunt compatibile cu art. 6 §1 din Convenție numai dacă au un temei legal clar și previzibil și nu restrâng accesul într-o manieră disproporționată. În lipsa

unei obligații expres prevăzute de lege, refuzul examinării unei cereri pe motivul nerespectării procedurii prealabile constituie o restrângere nejustificată a dreptului de acces la instanță. Or, această exigență nu este îndeplinită în prezenta cauză.

43. Prin urmare, în lipsa unei norme legale sau a unei prevederi contractuale care să impună reclamantului obligația de a urma o procedură prealabilă de soluționare a litigiului, instanța de fond a aplicat în mod extensiv dispozițiile art. 170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, depășind limitele de aplicare ale acestei norme și dispunând în mod neîntemeiat restituirea cererii de chemare în judecată.

44. În aceste condiții, Colegiul nu mai consideră necesară examinarea distinctă a criticilor recurentului privind insuficiența motivării încheierii atacate, întrucât aceasta urmează a fi casată pentru aplicarea eronată a art.170 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă.

45. Așadar, art. 170 alin. (1) lit. a) CPC instituie o excepție de la principiul liberului acces la justiție, astfel încât dispoziția trebuie interpretată restrictiv, iar existența procedurii prealabile nu poate fi prezumată, ci trebuie să rezulte expres din lege sau din contract. În lipsa unui asemenea temei, instanța nu poate crea, pe cale de interpretare, o condiție suplimentară pe care instanța nu este îndreptățită să o creeze prin interpretarea extensivă a unei norme procesuale restrictive.

46. O interpretare contrară ar transforma procedura restituirii cererii de chemare în judecată într-un mecanism prin care instanța ar putea introduce, în afara voinței legiuitorului, condiții suplimentare de admisibilitate a acțiunii, ceea ce este incompatibil cu principiul legalității procesului civil.

47. Mai mult ca atât, prin încheierea recurată instanța de fond a reținut ca motiv de restituire a cererii de chemare în judecată faptul că Ministerul Finanțelor a anexat la dosar scrisoarea nr. 23/5-3/335, însă nu a prezentat dovada expedierii acesteia sau avizul de recepție, considerând că înscrisul depus de partea reclamantă nu poate constitui dovadă a respectării procedurii prealabile.

48. În aceste condiții, Completul subliniază că instanța de fond urma să aplice prevederile art.171 alin. (1) Cod de procedură civilă nr. 225/2003, potrivit căruia după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condiţiile art.166 şi 167 alin. (1) lit. a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor. Or, dovada expedierii scrisorii nr.23/5-3/335 din 02.10.2023 (invocată de instanța ca fiind neanexată) se încadrează în cerințele prevăzute la art. 166 alin. (2) și alin. (3) din Codul de procedură civilă nr.225/2003, astfel încât instanța trebuia să acorde Ministerului Finanțelor un termen rezonabil pentru remedierea acestui neajuns.

49. Soluția primei instanțe este incompatibilă și cu exigențele art.6 §1 CEDO, deoarece a condiționat accesul reclamantului la instanță de îndeplinirea unei obligații procedurale care nu era prevăzută de lege.

50. În consecință, Colegiul civil concluzionează că încheierea atacată este rezultatul unei aplicări greșite a normelor de drept procesual, motiv pentru care aceasta urmează a fi casată, cu remiterea cauzei instanței de fond pentru soluționarea chestiunii privind primirea cererii de chemare în judecată și continuarea examinării acesteia în condițiile legii.

51. În conformitate cu art. 423-424, art.427 lit. b) și art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de reprezentantul Ministerului Finanțelor.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 octombrie 2025, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova către Danu Vasile privind restituirea creanței datorate, cu restituirea spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, în aceeași instanță şi în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
Judecătorul: Roman Pascari

Judecătorii: Hristina Craveț

Svetlana Vîșcu